

Magyarország stabil lábakon áll

Interjú Domokos Lászlóval, az Állami Számvevőszék elnökével

Hungary is Steady on its Legs

Interview with László Domokos, President of the State Audit Office of Hungary

■ **Az Állami Számvevőszék a közpénzek öre Magyarországon, állandó rálátásuk van a makrogazdasági folyamatokra. Milyen állapotban van a magyar költségvetés?**

– Összességében megnyugtató állapotban. Magyarország költségvetése stabil lábakon áll. A 2012. január elsején hatályba lépett új alaptörvény közpénzügyi fejezetének életbelépésével teljesen új irányt vettek a dolgok Magyarországon. Csökken az államadósság, Magyarország visszafizette a gazdaságpolitikai döntések szabadságát korlátozó nemzetközi „segély” hiteleket, és kikerült a túlzott-deficit-eljárás alól. A magyar gazdaság növekszik, kiszabadult az inflációs spirálból, stabil a magyar forint, bővül a foglalkoztatás. A tavalyi esztendő eredménye, hogy Magyarországot már befektetésre ajánlják a nemzetközi hitelminősítők. A megkérdőjelezhetetlen eredményekhez a maga eszközeivel az Állami Számvevőszék is hozzájárult az elmúlt években.

■ **Mi a jelentősége az említett költségvetési stabilizációnak?**

– A rend és a fegyelem mindennek az alapja. Különösen így van ez egy ország költségvetési gazdálkodása esetében. A konszolidáció legnagyobb eredménye véleményem szerint, hogy Magyarország visszanyerte a gazdasági függetlenségét – természetesen függőségek a globális világban mindig vannak és lesznek –, de most már nem mások mondják meg helyette, hogy mit csináljon, hol szorítson és hol engedjen a nadrágszíjon. Mit jelent ez? Azt, hogy a sikeres költségvetési stabilizáció mozgásteret teremtett a gazdaságpolitika számára arra, hogy a költségvetési megtakarítások egy részét, illetve a növekedésből eredő többletforrásokat a saját prioritásai szerint ossza el, így például a gazdaság fehéritését támogató adócsökkentésekre fordítsa.

■ **Minek volt köszönhető mindez?**

– Az utóbbi években érezhetően csökkent a feketegazdaság nagysága Magyarországon. A korábbi 24 százalékról 20 százalék környé-

kére szűkült az illegális szféra. A változás százmilliárdokkal emelte az állami bevételeket, a fehérités újabb ötszázalékos bővüléséből pedig akár további 500-600 milliárd forint is származhat. Mindez azt jelenti, hogy az adóbeszedés eredményességét növelő módszereket és innovatív informatikai alkalmazásokat, ahol csak lehet használni kell. Ez minden Magyarországon adózó vállalkozó és állampolgár elemi érdeke, ami hozzájárul az egészséges piaci versenyhez. Az adóbeszedés hatékonyságának növelése ugyanakkor nem öncél, hanem eszköz arra, hogy az adókulcsok csökkenhessenek, és ezáltal a gazdaság versenyképessége javulhasson. Megítélésem szerint ezért célszerű bevezetni és alkalmazni a „fenntartható kifizetés” fogalmát. Az ajánlott módszer lényege, hogy a gazdaság kifizetéséből származó többletet az állam kisebb adókulcsok, vagy célzott kedvezmények révén az adózóknál hagyja, így a kisebb adókulcsok hatására tovább fehéredhet a magyar gazdaság.

■ **Tavaly a kórházakban kezdtek ellenőrzéseket. Mit tapasztaltak?**

– Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy a magyar egészségügyben jelentős reformok kezdődtek, illetve már zajlanak jelenleg is. A kormány az elmúlt években jelentős hazai és európai uniós forrásokat használt fel a kórhá-

■ **The State Audit Office of Hungary takes care of public funds in Hungary. They have a constant overview of the macro economic processes. What state is the Hungarian budget in?**

– All in all it is in a reassuring state. Hungary's budget is steady on its legs. Things took a completely new turn when the public funds chapter of the new fundamental law came into force in 2012. National debt is decreasing, Hungary has paid back the international "aid loans" that restricted the freedom of economy policy decisions and the country has been released from the excessive deficit procedure. Hungarian economy is growing, it has got out of the inflation spiral, Hungarian Forint is stable and employment is increasing. A last year result is that international credit rating agencies are recommending Hungary as a place for investment. The State Audit Office of Hungary has also contributed to these unquestionable results in the past few years.

■ **What is the significance of the above mentioned budgetary stabilisation?**

– Order and discipline are the basis of all. It is especially true in the case of a country's managing of the budget. In my opinion, a most important result of consolidation is that Hungary has gained back its economic inde-

■ **Last year the audit of the hospitals began. What was the result?**

– First of all I have to declare that significant reforms began in Hungarian healthcare, and they are still in progress. In the past few years the Hungarian Government has used considerable domestic and EU sources to improve the infrastructure in the hospitals and at the same time the revision of wages, which was previously missed, has also started. Yet, it is obvious that the deficiencies of decades, or so to speak the “out-datedness” has to be fixed. It cannot be done overnight. With the objective control of the hospitals the State Audit Office of Hungary can contribute to this change by reflecting the current situation to the leaders and decision makers in the hospitals. Last year we checked ten major institutions and experience shows that the finances and the management of the hospital sector have to be reformed. To give you a plain example, the decisions made about finance and management would need the same professional skills and methods – in medical terms unified protocol – as treating the patients does. So we made our suggestions in this spirit.

■ **You have mentioned the EU sources. How successful Hungary is in this term?**

– I think a great achievement of last year is that regarding the EU support cycle of 2007–2013 we could avoid source loss. The State Audit Office of Hungary drew attention to this danger in the past few years. We managed to secure the financial advantages deriving from the EU membership. In a study published in the autumn 2015 we revealed that the net financial balance of then EU membership was beneficial for Hungary and it became even stronger after the first years of our membership. Nevertheless, the analysis also disclosed that when using the available sources the economy development supporting sustainable growth must be prioritised. For the term 2014–2020 such a coordinated strategy is needed which will improve the standard of living for the Hungarian society, creates more jobs and added value and as a catalyst it will support economic growth on long term as well.

■ **How successful, do You see, the anti-corruption measures have been recently?**

– Corruption is a hidden disease of the whole world. The question is not if it exists, but if the dangers of corruption can be identified and if there is a defence system which would make both the state with its organisa-

zak infrastrukturális fejlesztésére, illetve megkezdődött a munkabérek elmúlt években elmaradt rendezése. Látni kell viszont, hogy több évtizedes hiányosságokat, úgy is mondhatom „korszerűtlenségeket” kell rendbe tenni. Ez pedig nem megy egyik napról a másikra. Az Állami Számvevőszék a változáshoz azzal tud hozzájárulni, hogy a kórházakat érintő objektív ellenőrzéseivel tükröt tart a kórházi vezetők és döntéshozók felé. Tavaly tíz nagyobb intézmény ellenőrzését végeztük el és a tapasztalataink azt mutatják, szükséges a kórházi szféra pénzügyeinek, gazdálkodásának átalakítása. Közérthető példával élve a pénzügyi-gazdasági kérdések eldöntéséhez ugyanolyan szakmai tudásra, módszerekre – orvosi szaknyelven szólva egységes protokollokra – van szükség, mint magához a gyógyításhoz. Ennek szellemében foglalmaztuk meg a javaslatainkat.

■ **Említette az európai uniós forrásokat. Ezen a területen mennyire sikeres Magyarország?**

– A tavalyi esztendő nagy eredményének tartom, hogy a 2007–2013 közötti uniós támogatási ciklusra vonatkozóan sikerült elkerülni a forrásvesztést. Ennek veszélyére a számvevőszék is nyomatékosan felhívta a figyelmet az elmúlt években. Sikerült biztosítani az EU-s tagságukból eredő pénzügyi előnyöket. Egy 2015 őszén publikált tanulmányunkban kimutattuk, hogy Magyarország számára az európai uniós tagság nettó pénzügyi mérlege egyértelműen előnyösen alakult, és ez a tagság első éveitől tovább erősödött. Az elemzésünk arra is rávilágított ugyanakkor, hogy a rendelkezésre álló források felhasználása során kiemelten kell kezelni a fenntartható növekedést támogató gazda-

pendence – of course in the global world there have always been and always be dependencies – but now the country is not told what to do, where to save or spend. What does it mean? It means that the successful stabilisation of the budget gave space for economic policy to divide some of the budgetary savings and the additional sources coming from the growth according to the country’s own priority. So, for instance, some was spent on the tax reduction aiding the whitening of the economy.

■ **What could bring it about?**

– In recent years the size of black economy has gone through an appreciable decline. From the previous 24% the illegal sector has decreased to 20%. The change has increased the state revenues by hundreds of billions of Forints. Another 5% increase of the whitening might bring HUF 500-600 billion in the future. It means that the methods and innovative IT applications increasing the efficiency of tax collection have to be used wherever possible. It is the interest of every entrepreneur and citizen who pay tax in Hungary and it would contribute to a healthy competition of the market. The increase of the tax collection efficiency, however, is not a goal in itself, but a device to reduce the tax rates and the competitiveness of the economy could improve. I think that is why it would be good to introduce and use the term “sustainable whitening”. The essence of the method recommended is that through the lower tax rates or direct allowances the state would let the tax payers keep the excess revenue coming from the economy whitening. So as a result of the lower tax rates the Hungarian economy can be whitened further.

ságfejlesztést. A 2014–2020 közötti időszakra olyan összehangolt stratégiára van szükség, ami javítja a magyar társadalom életszínvonalát, munkahelyeket, és hozzáadott értéket teremt és katalizátorként hosszú távon is támogatja a gazdasági növekedést.

■ **Hogy látja, mennyire voltak sikeresek az utóbbi időben hozott korrupcióellenes intézkedések?**

– A korrupció az egész világ alattomos betegsége és a kérdés nyilvánvalóan nem az, hogy létezik-e, hanem az, hogy be tudjuk-e azonosítani a korrupciós veszélyeztetettséget és rendelkezünk-e olyan védelmi rendszerrel, amely ellenállóvá teszi mind az államot, annak szervezeteit, mind pedig az egyént. Az a kérdés, hogy képesek vagyunk-e a betegség megelőzésére. Az Állami Számvevőszék alapvetően az integritás szemlélet elterjesztésével, vagyis a megelőzéssel járulhat hozzá a célkitűzésekhez. Meggyőződésem, hogy a korrupció elleni fellépés alapvetően a kontrollok és irányítási védelmi rendszerek fejlesztését jelenti. A felméréseink azt mutatják, hogy a magyar közszféra intézményei egyre elkötelezettebbek a korrupció megelőzését biztosító módszerek alkalmazásában. Magyarországon elterjedt az integritás fogalma, és

tions and the individuals resistant. The question is, if we are able to prevent the disease. Basically, the State Audit Office of Hungary contributes to the achievements by spreading the integrity view, which means prevention. I believe that the fight against corruption fundamentally means the development of controls and management defence systems. Surveys show that the institutions of the Hungarian public sector are more and more devoted to use methods to prevent corruption. The notion of integrity has spread in Hungary, and its practice in management is getting more and more improved every year.

■ **The international anti-corruption seminar of the State Audit Office of Hungary was held in the first days of March. What was Your goal with this event?**

– Support and sharing knowledge. The purpose of the five-day professional event we first had in 2014 and organised for the 4th time is to spread integrity based public administration culture and develop transparent state operation in the relevant, mostly developing countries, by sharing the best Hungarian and international practices. This year's seminar was attended by some forty state audit experts from

évről évre fejlődik a gyakorlata az irányításban.

■ **Március első napjaiban rendezték meg az Állami Számvevőszék nemzetközi korrupcióellenes szemináriumát. Mi a céljuk ezzel a rendezvényt?**

– A támogatás és a tudásmegosztás. A 2014-ben indított, s idén már negyedik alkalommal megszervezett ötnapos szakmai eseményünk célja a legjobb hazai és nemzetközi gyakorlatok megosztásán keresztül az integritásalapú közigazgatási kultúra elterjesztése, és a transzparens államműködés fejlesztése az érintett – elsősorban fejlődő – országokban. Az idei szemináriumunkon több mint két tucat elsősorban ázsiai, afrikai és délkelet-európai ország mintegy negyven számvevőszéki szakértője vett részt, de Dél-Amerikából is érkeztek résztvevők.

■ **A számvevőszékek világszervezetén (INTOSAI) keresztül anyagilag is támogatják a korrupció elleni globális fellépést. Felidéznék ezt?**

FOTÓK: RADÓCZ ÁKOS

over two dozens of countries, mainly from Asia, Africa and South-Eastern Europe, but also from South-America.

■ **Through the international organisation of the supreme audit institutions (INTOSAI) the global fight against corruption is supported financially by the SAO as well. Could You tell us about it?**

– At the end of 2015 we suggested that the Ministry for National Economy should initiate the redistribution of the HUF 129 million budgetary savings of the State Audit Office of Hungary in 2014 for the chapter of the Ministry of Foreign Affairs and Trade supporting international organisations. Then the Hungar-

– 2015 végén javasoltuk, hogy a Nemzetgazdasági Minisztérium kezdeményezze a számvevőszék 2014. évi költségvetési megtakarításának mintegy 129 millió forintos átcsoportosítását az Külgazdasági és Külügyminisztérium nemzetközi szervezeteket támogató fejezete számára. Magyarország kormánya ezután határozatával tette lehetővé az összeg felajánlását az INTOSAI kapacitásfejlesztési kezdeményezése, az IDI donori programjai számára. Ezzel Magyarország – és közvetetten az Állami Számvevőszék – az IDI korrupcióellenes programjainak egyik legjelentősebb támogatójává lépett elő. A mintegy 460 ezer amerikai dollárt jelentő támogatással Magyarország mintegy 75 fejlődő – afrikai, ázsiai és pánamerikai – országban támogatja a korrupció elleni hatékony fellépést elősegítő programok kialakítását, járul hozzá a korrupció elleni világméretű küzdelemhez. A megtakarításunkból eredő pénzügyi támogatás mellett a szakmai programok kidolgozásában, és megvalósításában is aktívan részt veszünk.

Horváth Bálint

ian Government launched a decree to allow the usage of the above mentioned amount for the donation programmes of the IDI, the capacity development initiative of INTOSAI. This way Hungary – and indirectly the State Audit Office of Hungary – became a major supporter of the anti-corruption programmes of IDI. With the amount of approximately \$ 460,000 Hungary supports the set-up of programmes for efficient fight against corruption in about 75 Asian, African and Pan-American countries. This way we contribute to the global fight against corruption. In addition to the financial support deriving from the savings, we also actively take part in the elaboration and execution of professional programmes.